

Січень 2026

Звіт про ситуацію в Україні

ХІД БОЙОВИХ ДІЙ

- Збройні сили РФ продовжують тиснути на основних ділянках фронту в Донецькій, Запорізькій та Харківській областях, одночасно намагаючись розширити плацдарм у Сумській області навколо села Грабовського. Найчастіше використовується тактика просочування малими групами та накопичення в тилу першої лінії оборони. Ця тактика веде до великих втрат при наступі. **Загальні втрати російської армії на кінець січня складають понад 1.239.000** військовослужбовців, з яких близько 30.000 вибули зі строю в січні 2026-го року. Згідно з [заявою новопризначеного міністра оборони М. Федорова](#), українська армія має стратегічну мету довести кількість втрат ЗС РФ на місяць до 50.000, що нівелює ефект поповнення армії особовим складом.
- **Збройні сили РФ продовжують завдавати ударів по українських населених пунктах з використанням крилатих ракет, авіабомб та дронів-камікадзе.** Під ударами в грудні перебували [Київ](#), [Харків](#), [Запоріжжя](#), [Одеса](#), [Дніпро](#), [Суми](#), [Миколаїв](#), [Херсон](#), [Луцьк](#), [Вільнянськ](#), [Кривий Ріг](#), [Броди](#), [Очаків](#), [Чорноморськ](#), [Павлоград](#), [Конотоп](#), [Новгород-Сіверський](#), інші населені пункти. Впродовж січня основні зусилля були спрямовані на знищення енергетичної інфраструктури з метою залишити крупні обласні центри без світла, води та опалення в найбільш холодний період року. Зокрема, постійні атаки на енергосистему призвели до [блекауту в ряді областей](#) 31 січня, і цей блекаут поширився також на Молдову. Також під інтенсивними ударами опинилася транспортна інфраструктура, зокрема, [пасажирські потяги](#). **Вже вдруге за час повномасштабного вторгнення РФ використала для обстрілу України [балістичну ракету “Орешнік”](#)**, поціливши нею по Львову 9 січня.
- **Триває чимдалі інтенсивніше залучення дронів різних типів до ведення бойових дій.** Так, російська сторона почала активно обладнувати ударні дрони типу “Герань” спочатку ракетами Р-60, пізніше – [ПЗРК “Верба”](#), для боротьби з авіацією, яку застосовують для відбиття дронів атак. Також ЗС РФ почали застосовувати Starlink для управління ударними дронами, що дозволяє їм ефективніше обходити засоби РЕБ. Українська сторона активно розвиває технології НРК, які використовуються для евакуації поранених та техніки, для боротьби з “FPV-ждунами”, для подавлення вогнем піхоти противника. В січні вперше було зафіксовано випадок, коли НРК взяв у полон трьох російських військовослужбовців. Міністерство оборони України запускає Mission Control — систему управління дронами в бойовій екосистемі DELTA, що дозволить об’єднати всі дроніві операції в одну систему. Україна планує виготовити в 2026-му році щонайменше 7 млн дронів.
- **У січні розпочалася примусова евакуація сімей із дітьми з близько 60 населених пунктів Запорізької, Дніпропетровської та Чернігівської областей.** Через постійний ризик ураження перебування в цих населених пунктах небезпечне.
- **29 січня в ході обміну тілами полеглих Україна змогла повернути [тіла 1000 полеглих військовослужбовців](#).** Попри попередні домовленості та готовність української сторони, обмінів військовополоненими в січні не відбувалося.
- 23-24 січня в Абу-Дабі (ОАЕ) стартували [тристоронні перемовини](#), в яких взяли участь українська, російська та американська делегації. В ході цих перемовин піднімалися питання припинення вогню, територіальні та інші. Наступний раунд заплановано на перший тиждень лютого.

ГУМАНІТАРНИЙ ВИМІР

- Згідно з оприлюдненою на сайті ОГП [інфографікою](#), станом на 30 січня внаслідок повномасштабної агресії РФ загинули 679 дітей, ще 2 347 зазнали поранень. Росія системно експлуатує дітей на ТОТ через [вербування](#) підлітків до диверсій, примусове «перевиховання» та [вивезення](#) до РФ і КНДР, мілітаризацію освіти ([кадетські класи](#), [табори](#) з підготовкою з БПЛА), [залучення](#) до воєнізованих і пропагандистських заходів та [використання](#) дитячої праці поблизу зон бойових дій. Паралельно фіксується деградація освітньої та соціальної сфери – [холодні класи](#), [скорочення](#) фінансування й персоналу, [зриви виплат](#) дітям з інвалідністю та позбавлення родин доступу до базових послуг.
- Тривала російська окупація Криму [становить](#) екзистенційну загрозу зникнення кримських татар як корінного народу через знищення ідентичності, культури та витіснення з півострова. Упродовж 2025 року РФ використовувала Крим як простір репресій і незаконного утримання цивільних, зокрема щонайменше 96 осіб, викрадених з Херсонської та Запорізької областей, із застосуванням тортур і утриманням *incommunicado*. Щонайменше 340 громадян України [перебували](#) в ув'язненні за політично та релігійно мотивованими справами, включно зі 109 фігурантами «справ кримських мусульман», більшість із яких – кримські татари. В окупованому Криму та Севастополі до 88% політично мотивованих справ [завершуються](#) позбавленням волі, а незаконно ув'язненими залишаються щонайменше 224 особи, з них 133 – кримські татари.
- Російські удари по цивільних об'єктах і транспорту перетворюють базову інфраструктуру України на зону постійного ризику. Так, унаслідок російських атак Чорнобильська АЕС повністю [втрачала](#) зовнішнє електропостачання, що створювало ризики для ядерної безпеки та [потребувало](#) аварійного відновлення живлення. РФ цілеспрямовано атакувала цивільні об'єкти, зокрема [пасажирський потяг на Харківщині](#), [пункт видачі гуманітарної допомоги](#) і [медичні заклади](#) на Херсонщині, що призвело до загиблих і поранених. Під час спроб евакуації з прикордоння Сумщини російські дрони [вбили](#) подружжя цивільних, застосувавши повторний удар. Масовані обстріли також призвели до масштабних руйнувань цивільної, спортивної та молодіжної інфраструктури – від початку повномасштабної війни [постраждали](#) щонайменше 955 таких об'єктів.
- РФ системними ударами по енергетиці в умовах сильних морозів провокує гуманітарну кризу: міста й домогосподарства опиняються в режимі виживання без стабільного тепла, світла й базових сервісів, що підриває стійкість суспільства та нормальне повсякденне життя. У Києві після атак РФ [тривали](#) масштабні відключення електро- і теплопостачання (тисячі будинків без опалення та значна частина міста без світла), через що [продовжили](#) шкільні канікули до 1 лютого, обмежили зовнішнє освітлення, точково [відключали](#) гарячу воду для повернення тепла та [готували](#) відновлення навчання з 2 лютого у змішаних форматах. Через ризик повторних блекаутів регіони (зокрема Миколаїв) [переводять](#) школи на аварійні сценарії з генераторами, дистанційним навчанням і скороченим режимом роботи садків у разі тривалих відключень. Масовані атаки РФ 27 січня [спричинили](#) руйнування житла й соціальної інфраструктури та поранення цивільних, що [змусило](#) владу розширювати доступ до Пунктів незламності й запроваджувати гнучкі правила комендантської години для підтримки критичних сервісів. UNICEF та IFRC прямо [описали](#) ситуацію як «режим виживання» сімей на тлі ударів і холоду, а опитування Helsi [зафіксувало](#) хронічний стрес, тривожність і падіння мотивації при низькому рівні звернень по професійну допомогу. Дані ООН підтверджують зростання масштабів гуманітарних втрат: 2025 рік [стає](#) найсмертоноснішим для цивільних після 2022-го (2 514 загиблих і 12 142 поранених, переважно внаслідок атак РФ), тоді як

медіамоніторинг [фіксує](#), що російська пропаганда намагається нормалізувати удари по енергетиці й зняти з РФ відповідальність за гуманітарні наслідки.

- **Кремль інструменталізує релігію для виправдання війни та системно знищує свободу віросповідання на ТОТ.** У січні [зафіксовано](#) скоординовану пропаганду за участі російських держструктур і підконтрольних церков, масові порушення прав віруючих та фактичну [ліквідацію](#) українських релігійних громад в окупованому Криму через репресії й знищення храмів.
- Унаслідок російської агресії в Україні [зруйновано та пошкоджено](#) 307 пам'яток культурної спадщини та 261 об'єкт культурної інфраструктури. У січні об'єкти, внесені до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, [зазнали пошкоджень](#) унаслідок масованої російської ракетно-дроновної атаки на Київ.
- **Окупаційна влада РФ системно позбавляє цивільне населення на ТОТ базових умов життя через тиск і занепад життєзабезпечення.** На ТОТ Луганщини та Донеччини триває [конфіскація житла](#), масові звільнення в [енергетиці](#), відключення [води, світла, тепла](#) й [зв'язку, відмова](#) в медичній допомозі людям без паспортів рф та [зростання](#) безробіття, що позбавляє населення засобів до існування і підриває стійкість громад. Паралельно окупаційна влада [посилює](#) репресії та контроль – від обшуків, затримань і інформаційної блокади до використання ненадання медичної допомоги й деградованої медицини як інструментів тиску, що [призводить](#) до смертей і гуманітарної кризи.

ЕКОНОМІКО-ПОЛІТИЧНИЙ ВИМІР

Січень 2026 року став одним із найважчих періодів для української енергосистеми та тилової інфраструктури. Масовані обстріли із застосуванням комбінованого озброєння (дронів, крилатих ракет та балістики, включно з повторним використанням ракет типу «Орешнік») спричинили критичне навантаження на всі сфери життя. На січень 2026 року наслідки руйнувань відображаються у таких показниках:

- **Торговий дефіцит та ВВП:** Через пошкодження портів та енергетичних об'єктів темпи зростання ВВП у січні суттєво сповільнилися. МВФ та Світовий банк скоригували прогнози зростання на 2026 рік до **2,0%** (замість очікуваних раніше 4,5–5%). Торговий дефіцит розширився через необхідність критичного імпорту енергообладнання та палива.
- **Інфляційний тиск:** Зростання собівартості виробництва через використання генераторів та порушення логістичних ланцюгів призвело до прискорення інфляції. На початок 2026 року вона прогнозується на рівні **7,6–9,7%**, що вище за цільові показники.
- **Енергетичний дефіцит та стан надзвичайної ситуації:** 14 січня 2026 року було оголошено **стан надзвичайної ситуації в енергетиці**. Через знищення ключових ТЕС (зокрема під Харковом) та пошкодження розподільчих мереж, мільйони людей опинилися без тепла та води в умовах морозів.
- **Гуманітарна вразливість:** ООН запустила гуманітарний заклик на **\$2,31 млрд** для підтримки 4,1 млн найбільш вразливих осіб. Внутрішня міграція знову зросла через неможливість виживання у прифронтових та знеструмлених містах (Кривий Ріг, Харків, Одеса).

- **Політична консолідація проти Втоми:** Попри складні умови, понад **80% українців** станом на січень 2026 року продовжують сприймати війну як боротьбу за виживання нації, виступаючи проти територіальних поступок в обмін на хиткі гарантії безпеки.

Перспективи врегулювання:

Січнева ескалація зменшила сподівання на швидке дипломатичне розв'язання. Європейські столиці (Париж, Берлін) посилили тиск на РФ, водночас активізувавши переговори про «формати майбутнього миру», де ЄС має бути безпосереднім учасником, щоб запобігти нав'язуванню волі Кремля.

- **Глухий кут в ОАЕ:** 1) США готовий підписувати угоду про безпекові гарантії лише після того, як Україна погодиться підписати угоду про вивід військ із Донбасу 2) Київ прагне негайно зупинити бойові дії, тоді як Москва пов'язує будь-яку паузу на фронті з попереднім укладанням комплексної угоди, 3) Москва категорично відкидає можливість присутності сил НАТО в Україні та висуває вимоги щодо власних безпекових інтересів. 4) контроль над Запорізькою АЕС – США пропонували розділити контроль між трьома сторонами, Зеленський погодився на формулу 50 на 50 із США, а Росія натомість хоче ділити управління з Києвом чи Вашингтоном.
- **Реакція на ядерний шантаж:** Використання РФ балістичних ракет середньої дальності біля кордонів НАТО (як-от обстріли Львівщини) призвело до посилення розвідки Альянсу та пришвидшення розгортання власних систем ПРО у Східній Європі.

Прогноз на 2026 рік: Економіка залишиться в режимі «виживання та адаптації». Ключовим фактором стійкості стане здатність України та партнерів забезпечити автономність енергозабезпечення (децентралізацію генерації) до наступного опалювального сезону.

РОСІЙСЬКІ НАРАТИВИ, ПРОПАГАНДИСТСЬКИЙ ВИМІР

- **Ядерні погрози.** На тлі перемовин стосовно миру в РФ лунають традиційні погрози ядерною зброєю РФ, «розміщення будь-якого військового контингенту в Україні – з боку як країн Європи, так і НАТО загалом – не прийнятне для Росії», приходьте. Тоді буде так", – додав заступник голови РФ **Медведев**, прикріпивши відеозапис ракетного удару «горішником» по Львівській області 9 січня. Поширювалася й наративи про пряму логіку “ядерної ескалації” (публічна теза про можливість ударів по столицях/країнах Європи – Варшава, Лондон – **Караганов**). Росія сигналізує про готовність до ескалації та “врахування” ядерного потенціалу країн заходу для залякування та стримування підтримки України. В російському пропагандистському полі відбувається публічна нормалізація сценаріїв ударів по країнах/столицях Європи як “раціонального” інструмента впливу
- **Про перемовини, “мир” виключно на російських умовах.** Росія декларує “довгостроковий мир”, але під цим має на увазі мир на російських умовах, паралельно виправдовуючи продовження війни “цілями”. Мир можливий лише якщо Україна прийме російські умови” – зокрема, відхід/втрата контролю над територіями та визнання нав'язаних “реалій”. В РФ вважають недоречним [розповідати](#) про зміст «формули» Анкориджа (із натяком на територіальний компонент). Подальша ескалація відбувається на тлі поширення наративів про безпекові загрози РФ з боку країн ЄС. Дискурс в РФ значною мірою піддано подальшому клерикальному впливу, адже РФ – “захисниця традиційних цінностей”, і цим пояснюється ворожість Заходу ([патріарх Кирилл](#)), президент РФ є “[православним вождем](#)” ([патріарх Кирилл](#)).

- **Заперечення української ідентичності.** Впроваджуються російські наративи про «штучну» Україну, зокрема – «національна ідентичність в Україні – камуфляж» ([Захарова](#)), нормалізація тези, що українська державність/кордони – умовні, а окуповані території вже “не Україна” і там [немає](#) української ідентичності.
- **TOT / “територіальні реалії” як умова “врегулювання”.** Висловлюються вимоги, що ЗСУ має піти з Донбасу, як одну з умов врегулювання ([Песков](#)) на тлі перемовин делегацій США, РФ та України в ОАЕ 23 січня. Росія подає будь-які переговори як можливі лише після виходу українських сил з Донбасу (фактично – ультиматум про передачу території). Поширюються [нарративи](#), що мир/“врегулювання” ставиться в залежність від юридичного визнання анексованих територій як “суб’єктів РФ” (Донеччина/Луганщина, Херсонщина/Запоріжжя, Крим). Російські т.зв. воєнкори/блогери [ретранслюють](#) максималістську ціль: Донбас/“Новоросія” як “російські”, які РФ “в будь-якому разі” забере; паралельно – тиск на українське суспільство (“повернутися в Росію”).
- **Виправдання ударів по українській цивільній інфраструктурі.** Нічого не йдеться про глибоку гуманітарну кризу в країні, страждання мільйонів цивільних спричинених російськими ударами по енергетичній структурі. Удари по інфраструктурі подаються як “відповідь”, “відплата” або “військова доцільність”, щоб нормалізувати атаки та зняти відповідальність, “це був удар у відповідь; цілі досягнуті” – офіційна рамка [Міноборони](#) РФ. Відбувається дегуманізація українців: “потрібен укол/лікування” – як виправдання насильства й презирства до жертв. ([Меєвєдев](#)). “Удари по енергетиці – щоб послабити боєздатність” (раціоналізація атак по критичній інфраструктурі) ([Журавльов](#)), легітимізація терору проти тилу, спроба деморалізації населення, тиск на владу України й партнерів.